

Informatiebijeenkomst Ontwikkeling beleid en regels geitenhouderijen

Gehouden in het Provinciehuis te Lelystad op 4 april 2019

Geanonimiseerd Verslag

Aanwezigen:

Geitenhouderijen:

Provincie Flevoland:

Omgevingsdienst Flevoland &
Gooi en Vechtstreek:

Gemeente Almere:

Gemeente NOP:

LTO:

1. Welkom en toelichting

Allereerst is er een voorstelronde. De provincie licht vervolgens het doel van de avond toe. Een informele avond waarbij er vooral gelegenheid is voor gesprek.

Dan vertelt de provincie aan de hand van een presentatie over de ontwikkelingen met betrekking tot de geitenstop sinds januari 2019. Achtereenvolgens betreft het:

- Een motie in de statencommissie ruimte waarop een toezegging volgde van de gedeputeerde om beleid te ontwikkelen. De aanleiding was een onderzoek van het RIVM uit 2017 over volksgezondheidseffecten vanwege geitenhouderijen en de provincies die op basis hiervan al een geitenstop hebben ingevoerd.
- Het voorbereidingsbesluit dat Provinciale Staten op 30 januari 2019 hebben vastgesteld en dat op 2 februari 2019 in werking is getreden. Dit voorbereidingsbesluit geldt maximaal een half jaar en geeft de provincie tijd om de geitenstop uit te werken in beleid en regelgeving.
- De kern van dit voorbereidingsbesluit is het verbieden van nieuwvestiging (incl. neventak) van geitenhouderijen en het verbieden van uitbreiding van geitenhouderijen binnen een straal van twee kilometer van een woonkern. Bestaande geitenhouderijen buiten deze straal mogen uitbreiden mits de uitbreiding voldoet aan een goede ruimtelijke ordening en er een omgevingsvergunning voor kan worden verleend.
- De uitwerking van het voorbereidingsbesluit in provinciaal beleid en regels vindt plaats in het Omgevingsprogramma Flevoland en in de Omgevingsverordening Flevoland. De ontwerpen voor deze uitwerking over geitenhouderijen zijn vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 12 maart 2019. In de ontwerpverordening zijn verboden opgenomen die de geitenstop uit het voorbereidingsbesluit continueren. Beoogd is een bevestiging van de legaal bestaande situatie per 2 februari 2019. Ook is uitgewerkt wat een woonkern is en is een bestaande geitenhouderij gedefinieerd. Een bestaande geitenhouderij is een bedrijf dat op 2 februari 2019 in werking is in overeenstemming met het bestemmingsplan en beschikt over de benodigde omgevingsvergunning(en) of heeft een melding Activiteitenbesluit gedaan.
- Het RIVM is bezig met een vervolgonderzoek naar een verband tussen geitenhouderijen en een groter aantal longontstekingen voor omwonenden. De resultaten hiervan worden in 2021/2022 verwacht en leidt mogelijk tot nieuwe inzichten. Daarna zal de provincie de noodzaak van haar beleid en regels voor geitenhouderijen opnieuw bekijken.

- De ontwerpstukken liggen ter inzage van 22 maart tot en met 2 mei 2019. In deze periode kan iedereen een zienswijze indienen over deze stukken bij Gedeputeerde Staten. Deze zienswijzen worden betrokken bij de besluitvorming over de definitieve stukken door Provinciale Staten (voor het zomerreces van 2019). Het is de bedoeling dat de Omgevingsverordening Flevoland Geitenhouderijen en het Omgevingsprogramma Flevoland Geitenhouderijen vóór 2 augustus 2019 inwerking treden. Per die datum vervalt namelijk het voorbereidingsbesluit.

Vervolgens is er gelegenheid voor gesprek.

2. Discussie

Inbreng geitenhouderijbedrijven

De grote lijn van de reacties is dat de aanwezigen het niet begrijpen dat de provincie Flevoland volgend is in wat er in de rest van het land gebeurt.

De bedrijven hadden het logischer gevonden dat de provincie beleid zou maken op basis van feiten. Samen met de keten had gekeken kunnen worden welke mogelijkheden er zijn binnen deze agrarische provincie.

De geitenhouderijbedrijven begrijpen dat dit soort maatregelen genomen worden in intensieve gebieden als Noord-Brabant, daar staat stal naast stal naast stal en moet de druk worden ontlast. Daar gaat het om andere belangen, om andere gevoelens, over de stadse emotie tegenover de veehouderij. Volgens hen is de situatie in Flevoland niet zo. Hier is zo'n grote afstand tot woonkernen en het betreft hier zo weinig bedrijven.

Met de geitenstop in grote delen van Nederland wordt het bijna onmogelijk om bedrijfsmatig geiten te houden en zijn inwoners straks aangewezen op buitenlandse producten. Onbekend is over het algemeen dat in andere landen andere -minder strenge- regels gelden. Daar mag antibiotica worden gebruikt die hier al lang niet meer mag. Dit heeft effect op de kwaliteit van landbouwproducten uit die landen. Het Nederlandse product is prachtig, is veel duurzamer. Als gevolg van innovatiekracht. Maar die regelen we weg en straks hebben we alleen nog de buitenlandse producten.

Ook geitenhouderijbedrijven vinden de volksgezondheid belangrijk.

Geconstateerd wordt dat het onderzoeksrapport van het RIVM waarop de provincie zich baseert niet meer vindbaar is op internet. Men vraagt zich af wat de onderzoekers denken te vinden. Al zeven jaar wordt er gezocht naar een verband op een hoger risico op longontsteking en wordt het niet gevonden.

In 2010 heeft de besmettelijke infectieziekte Q-koorts heel veel bedrijven met geiten en schapen besmet. Over het algemeen is niet bekend dat alle dieren besmet kunnen raken met Q-koorts dus ook huisdieren zoals katten.

De grens van minimaal 10 geiten (zie Ontwerpverordening Geitenhouderijen) is niet logisch in relatie tot de regelgeving voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. De grens daarvoor zou liggen op 51 geiten.

Gevraagd is naar de reden waarom de Omgevingsverordening Geitenhouderijen straks maar drie jaar geldig is.

De bedrijven begrijpen niet goed dat de provincie voor het achterhalen van bestaande geitenhouderijen gebruik heeft gemaakt van gegevens van het CBS. Het CBS haalt gegevens uit meitelling. Daardoor zijn deze gegevens per definitie niet voldoende accuraat.

De suggestie wordt gedaan om de informatie te halen uit het I&R-systeem van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. In het I&R-systeem worden o.a. het aantal geiten geregistreerd evenals de verblijfplaats. Ook de verplaatsingen in Nederland en van of naar het buitenland worden bijgehouden. Geiten worden voorzien van een (on)zichtbaar oormerk die overeenkomst met de gegevens in het I&R en een geitenhouderij beschikt over een uniek bedrijfsnummer.

Er wordt een pleidooi gehouden voor duurzame circulaire landbouw.

Algemeen bekend is dat geitenhouderijbedrijven producten neerzetten en daarbij zorgen voor eiwitproducten als eerste levensbehoefte van de mens. Het is de vraag of dit genoegzaam

bekend is dat geitenhouderijbedrijven restproducten verwerken van bierbrouwerijen, suikerraffinaderijen en restafval van sappen.
Daarnaast is voor duurzame akkerbouw is geitenmest een onmisbaar product! De samenwerking met de akkerbouw is sterk. Vanuit de circulaire landbouw vindt innovatie plaats die het gebied kan versterken.

We moeten als geitenhouderijbedrijven beter uitleggen wat we doen. Uitleggen over die reststoffen. Er zijn veel nieuwe innovatieve ideeën, er kunnen veel betere oplossingen tot stand komen

Inbreng LTO

Er is sprake van grote politieke druk in verband met het voorkomen van risico's voor de volksgezondheid. De motie van PS is op basis van deze politieke druk gekomen, niet op basis van onderzoek.

Wij zijn hier in Flevoland met een relatief kleine sector en hebben dus ook een relatief klein geluid.

Het doel van LTO is om de goede aspecten van geitenhouderijen te behouden. Hierbij verwijst LTO naar duurzame circulaire landbouw.

Het LTO vindt de geitenstop een te zwaar middel voor deze regio gelet op het aantal en de omvang van de bedrijven in Flevoland. Het grootste bedrijf houdt enkele honderden geiten, terwijl de omvang van geitenhouderijen in andere provincies ook enkele duizenden geiten betreft. Dit heeft LTO aan de Flevolandse bestuurders duidelijk gemaakt. Toch bleek een geitenstop onafwendbaar. Hoe verhoudt dit zich tot het beleid van minister Schouten van LNV om de kringlopen te sluiten?

Niettemin is LTO van mening om met de provincie het gesprek aan te gaan, om zodra de resultaten van het RIVM-onderzoek bekend zijn, na te gaan hoe dit te projecteren op de Flevolandse situatie.

Gevraagd wordt of voor iedereen duidelijk is wat een zienswijze is. Door een brief te sturen naar de provincie kun je invloed uitoefenen op het definitief vast te stellen beleid. Het is van belang dat de geitenhouderijen hun verhaal onder de aandacht brengen van het provinciebestuur.

Reactie provincie, gemeenten en omgevingsdienst

Benadrukt wordt dat deze informatieve bijeenkomst plaatsvindt om de verbinding te zoeken met de geitenhouderijbedrijven over de geitenstop.

In principe zijn gemeenten verantwoordelijk voor het maken van planologische afwegingen. Het vormgeven van een regeling als de geitenstop ligt primair op gemeentelijk niveau. In samenspraak tussen gemeenten en provincie heeft de provincie het voortouw genomen. Voordeel daarvan is dat de regeling uniform is voor het hele grondgebied van de provincie.

In het tijdsbestek tussen het vaststellen van het voorbereidingsbesluit (PS-besluit van 31 januari 2019 dat sinds 2 februari 2019 geldt) en het vaststellen van de voorliggende ontwerpstukken (12 maart 2019) was hiervoor te weinig tijd.

Voorop staat op dit moment het belang van de volksgezondheid. Het is belangrijk om ook andere belangen te betrekken, zodat het provinciebestuur een goede afweging kan maken.

In verband met de regionale situatie is anders dan in andere provincies gekozen voor een geitenstop voor nieuwvestiging van bedrijven. Hieronder valt ook een nieuwe neventak. Bestaande geitenhouderijen buiten een straal van twee kilometer van een woonkern kunnen hun bedrijf uitbreiden. Een bestaande geitenhouderij is voor deze regeling een geitenhouderij die op 2 februari 2019 planologisch voldoet en beschikt over de vereiste omgevingsvergunning of een melding Activiteitenbesluit heeft gedaan.

In antwoord op de vraag over het verschil van ondergrens tussen 10 en 51 geiten. In Nederland is de toestemming voor milieu zo geregeld dat er vanaf 2000 geiten een omgevingsvergunning is vereist, tussen 51 en 2000 geiten een omgevingsvergunning beperkte milieutoets. In de situatie dat er bedrijfsmatig geiten worden gehouden en het gaat om niet meer dan 51 geiten dan is het nodig daarvoor een melding Activiteitenbesluit in te dienen. Voor het aantal geiten tellen wel de volwassen geiten en jongvee mee, niet de lammetjes. De ondergrens van 10 geiten in de ontwerpverordening ziet niet op milieuregels. De provincie heeft deze grens ingevoerd om concreet te maken wat een geitenhouderij is voor de uitvoering van de geitenstop. Aanvragen om omgevingsvergunning die zijn ingediend voorafgaand aan het voorbereidingsbesluit moeten gewoon afgehandeld worden, naar het beleid van de gemeente.

In antwoord op de vraag waarom de verordening slechts tijdelijk geldt. De reden hiervoor is dat ongeveer in 2021 de uitkomsten van het onderzoek van het RIVM wordt verwacht. Er wordt mogelijk een relatie gevonden tussen het houden van geiten en de kans op longontsteking. Afhankelijk van de uitkomsten zal landelijk bekeken worden welke maatregelen bedrijven kunnen nemen en zal de provincie haar beleid aanpassen. Hiervoor is tijd nodig. De provincie zal de sector hier actief bij betrekken.

Tenslotte het gebruiken van gegevens van het I&R-systeem door gemeenten en provincies. Voor zover bekend is dit systeem niet toegankelijk voor deze overheden. Wel is het interessant om te onderzoeken of dat mogelijk is.

3. Afsluiting

Van de informatiebijeenkomst wordt een verslag gemaakt dat betrokken wordt bij de verder procedure. Dit verslag is nadrukkelijk geen zienswijze. Voor het indienen van een zienswijze is het nodig dat geitenhouderijen hun mening via een brief kenbaar maken aan het provinciebestuur.

Geconstateerd wordt dat het voorbereidingsbesluit en de wijzigingen in het omgevingsprogramma en de omgevingsverordening direct effect hebben op een aantal geitenhouderijen. Met hen zal waar nodig en op verzoek een individueel gesprek worden gepland om hierover vanuit gemeente, omgevingsdienst en provincie duidelijkheid te verschaffen.